

Udkast til bekendtgørelse om brug af gas ved skadedyrsbekæmpelse. Notat om resultatet af høringen

Bekendtgørelsesudkastet blev sendt i ekstern høring den 16. maj 2013 med frist til at afgive høringssvar 7. juni 2013.

Materialet blev sendt i høring hos en bred kreds af myndigheder og organisationer. Miljøstyrelsen har modtaget høringssvar uden bemærkninger fra Foreningen af Vandværker i Danmark, Syddansk Universitet, DTU, Advokatrådet og Roskilde Universitet samt en række styrelser og ministerier.

På baggrund af korrespondance med Erhvervsstyrelsen, hvor Miljøstyrelsen har præciseret en række forhold om anmeldelse, udstedelse af autorisation og lignende, herunder om omfanget af ordningen, har Erhvervsministeriet vurderet, at udkastet kun vil medføre begrænsede administrative byrder for erhvervslivet, hvorfor dette ministerium ikke har yderligere bemærkninger.

Fødevarestyrelsen har meddelt, at styrelsen ikke har fundet anledning til konkrete bemærkninger til udkastet, men henleder opmærksomheden på EFSA's udtalelse med tilhørende bilag "The EFSA Journal (2005) 292 - Opinion on the "Aspects of the biology and welfare of animals used for experimental and other scientific purposes": Denne udtalelse indeholder blandt andet et afsnit om aflivning af dyr med gas, herunder relateret til gnavere, hvor forskellige gassers indvirkning, sammenholdt med dyrevelfærdsmæssige aspekter beskrives. Miljøstyrelsen vurderer, at dette materiale bør indgå ved godkendelsen af midler til gasning.

I det følgende vil Miljøstyrelsen gennemgå og kommentere indkomne bemærkninger fra Landbrug og Fødevarer, Mortalin, Aarhus Universitet og Jens Lodal. Nogle bemærkninger om sproglige præciseringer har Miljøstyrelsen fulgt uden kommentarer. De gengives ikke i dette notat.

Anbefalinger og spørgsmål er gengivet i forkortet udgave, efterfulgt af Miljøstyrelsens kommentarer i kursiv.

Landbrug og Fødevarer udtrykker tilfredshed med bekendtgørelsesudkastet, men understreger, at det bør være enkelt at ansøge om fornyet autorisation.
Dette vil indgå i vejledningen for fornyet autorisation.

Aarhus Universitet (AU)

AU har haft bemærkninger til både høringsbrev og til bekendtgørelsen.

Til høringsbrevet

Under uddannelsesemner bemærker AU, at nr. 2 bør præciseres.

Miljøstyrelsen vil foretage en præcisering i den vejledning, som høringsbrevets bemærkninger danner basis for.

Til nr. 8 bemærker AU, at der mangler et emne om de hovedtræk af de relevante måldyrers biologi, som har betydning for at opnå en tilstrækkelig effektivitet af det anvendte gasningsmiddel.

Miljøstyrelsen vil foretage en præcisering i den vejledning, som høringsbrevets bemærkninger danner basis for.

Til bekendtgørelsen

Ad § 3, stk. 3,

spørger AU om, hvordan en virksomhed kan anerkendes i 10 år, når anerkendelsen bortfalder efter fem år jf. 4, stk. 3.

Efter det såkaldte anerkendelsesdirektiv, direktiv nr. 2005/36/EF, skal Miljøstyrelsen lægge erhvervsvirksomhed, som er ophørt i løbet af de seneste ti år før ansøgningen indgives, til grund for sin vurdering af en udenlandsk desinfektørs erhvervs erfaring. Virksomheden kan herefter anerkendes i fem år, regnet fra det tidspunkt, hvor Miljøstyrelsen træffer sin afgørelse, på lige fod med andre, som ønsker autorisation.

Ad § 4, stk. 1,

opfordrer AU til at anvende en mere stringent terminologi. Det findes uhensigtsmæssigt, at man i bekæmpelsesmiddelbekendtgørelsen taler om "bevis" og i nærværende bekendtgørelse om gasning tales om "autorisation" til at købe og anvende de omtalte midler.

Begrebet autorisation er hentet fra rammedirektivet om en bæredygtig anvendelse af pesticider, direktiv 2009/128/EF. Miljøstyrelsen vil præcisere teksten i en kommende ændring af bekæmpelsesmiddelbekendtgørelsen.

Ad § 4, stk. 3,

spørger AU om, hvorfor en autorisation er tidsbegrænset til fem år, når den hidtil har været gældende på livstid.

Rammedirektivet forlanger, at autorisationer er tidsbegrænsede, og at de skal fornys med regelmæssige mellemrum

Med formuleringen "højest fem år" får Miljøstyrelsen hjemmel til i enkeltstående sager at meddele autorisation for en kortere periode end fem år.

Som eksempler på, hvor en kortere autorisationsperiode kunne komme på tale, kan nævnes en større ændring af kravene til uddannelse af de personer, som autoriseres eller en situation, hvor ansøger ikke har gennemgået et formelt kursus, jf. § 4, stk. 4, og hvor Miljøstyrelsen sætter en frist for at gennemgå et formelt kursus. En begrænsning af autorisationsperioden vil kun komme på tale i enkeltstående og ekstraordinære situationer.

Ad § 5, stk. 4

AU mener, at det er uklart, om dette bortfald af anerkendelsen er ved udløbet af femårsperioden, eller om det kan ske midt i en ellers givet anerkendelsesperiode, hvis Miljøstyrelsen beslutter at foranstalte et kursus.

Bekendtgørelsen lægger til grund, at Miljøstyrelsen skal foranstalte kurser i brug af gasning til skadedyrskæmpelse, og et eksempel herpå er kurset i

brug af gas til bekæmpelse af mosegrise og muldvarpe. Derimod har Miljøstyrelsen ikke foranstaltet et kursus i bekæmpelse af skadedyr i korn- og frøoplæg m.v. Her anerkender styrelsen et kursus, som udbydes i anden sammenhæng.

Hvis Miljøstyrelsen vælger at foranstalte et kursus på et nyt område, vil anerkendelsen af det hidtidige kursus på dette område bortfalde efter bestemmelsen, også selv om anerkendelsen løber i endnu nogle år. Miljøstyrelsen skal inddrage den, der udbyder det anerkendte kursus, inden anerkendelsen bortfalder, således at allerede tilmeldte kursister ikke berøres eller allerede planlagte kurser kan gennemføres, men som bestemmelsen er formuleret, skal Miljøstyrelsen ikke træffe selvstændig beslutning om at ophæve sin hidtidige anerkendelse.

Ad § 12

AU finder ikke, at det fremgår klart hvorvidt journalføring kun omhandler gasning indendørs.

Kravet om journalføring gælder både indendørs og udendørs. Ved gasning med sprøjtemidler kan den bruger, som skal føre sprøjtejournal efter pesticidforordningen (forordning (EU) 1107/2009), angive oplysninger om gasning i denne journal.

Jens Lodal

Ad § 10:

Jens Lodal finder det overflødigt, at desinfektøren skal sikre sig, at der ikke opholder sig personer i det område, hvor gasningen skal foretages. Han peger på, at desinfektøren nødvendigvis må opholde sig i området, og at gas mod mosegrise og muldvarpe er beregnet på at synke ned i de underjordiske gange, som benyttes af de dyr, som skal bekæmpes.

Der er præciseret i bekendtgørelsen at der er tale om andre personer end desinfektøren. Ved gasning i bygninger skal også desinfektøren opholde sig uden for bygningen.

Ad § 12:

Jens Lodal henviser til, at kravet om sprøjtejournal ikke kræves efter bekendtgørelse nr. 929 af 16. juli 2010 om sprøjtejournaler og eftersyn af sprøjteudstyr i jordbruget, § 1, stk. 2, som undtager midler mod mosegrise og muldvarpe.

Efter pesticidforordningens artikel 67 skal alle erhvervmæssige brugere af sprøjtemidler føre sprøjtejournal. Til disse midler hører også gas mod mosegrise og muldvarpe. Forordningen har som EU-lovgivning forrang i forhold til en national bekendtgørelse. NaturErhvervstyrelsen arbejder i øvrigt på en ændring af den nævnte bekendtgørelse.

Mortalin

Udkast til bekendtgørelse

Ad § 2, nr. 1

Absolut tryk er ifølge Mortalin trykket i forhold til absolut nulpunkt, mens det relative tryk er trykket i forhold til atmosfæretryk, og derfor finder Mortalin, at der bør henvises til relativt tryk.

Mortalin spørger tillige, om gasttrykket 101,3 kPa er dækkende for eventuelle fremtidige gastyper, som kunne være i Danmarks interesse at få ind på det danske mar-

ked. Eksempelvis med mindre korrosive egenskaber end aluminiumphosphid, eller udelukkes fremtidige sikkerhedsmæssige, miljømæssigt såvel som arbejdsmiljø-mæssigt fordelagtige midler på forhånd ved dette krav?

Hensigten med definitionen har været at omfatte alle aktivstoffer, som er luftformige ved normal temperatur og normalt lufttryk, og styrelsen mener, at denne definition er dækkende. Den tager ikke stilling til gassens farlighed, kun til, at det aktive stof er i luftform ved normal temperatur og normalt lufttryk.

Ad § 1 og § 2, nr. 4

Teksten ”i lagre af korn, frø og lignende” bør fjernes, da den udelukker gasning i øvrige lagerhaller, skibe og container, under presenning, i gasrum og lignende af blandt andet tobak, paller, møbler, træ, plantedele, maskindele, uld, fjer og pelsværk, dokumenter, fødevarer, foder, gobeliner, museumsgenstande, tøj, kostumer, kunstgenstande, og dermed besværliggøres endvidere enhver mulighed for gasning af eksportvarer til en lang række lande, som kræver gasning inden udskibning fra oprindelsesland eller indførsel af disse produkter.

Miljøstyrelsen er enig i bemærkningen og har modificeret definitionen i § 2. Styrelsen vil yderligere oplyse herom i den vejledning, som påtænkes udsendt. Se dog styrelsens bemærkninger ad § 6.

Ad § 3, stk. 2

Mortalin finder, at bestemmelsen er udtryk for en forfordeling til fordel for udenlandske desinfektører

Der er tale om formuleringer, hentet fra anerkendelsesdirektivet, artikel 17-19, og tilpasset bekendtgørelsen.

Desinfektion og bekæmpelse af skadedyr er udtrykkeligt nævnt i direktivets bilag IV, liste III, nr. 4, ex. 859. Det ville dermed være en overtrædelse af denne EU-lovgivning at sidestille en dansk og en udenlandsk desinfektør, således at kravet om en gennemgået uddannelse ville være gældende, uanset den pågældende udenlandske desinfektørs erhvervs erfaring. Der findes i øvrigt en hjemmel i § 4, stk. 4, til at Miljøstyrelsen kan se bort fra en formel uddannelse også hos danske ansøgere.

Ad § 5, stk. 2 og 3

Formuleringerne er meget løse og vage, og svære at planlægge efter, da man ikke kender de krav, man bliver stillet overfor – de bør præciseres eller fastlægges her.

Miljøstyrelsen vil i en konkret sag tage udgangspunkt i de elementer, som fremgår af bilag 1 til bekendtgørelsen, og vurdere den pågældendes kvalifikationer herfra.

Ad § 5, stk. 4

Hvis en anerkendelse af et udenlandsk kursus risikerer at bortfalde, hvis eksempelvis styrelsen laver eget kursus, kan en kursusafgift være helt eller delvis spildt. Det er meget usikkert at tage et kursus på det grundlag, og der bør som minimum være sikkerhed for at kurset beholder sin gyldighed i det antal år som det bliver fastsat i denne bekendtgørelse.

Der er ikke umiddelbart taget stilling til hvilken aktion kursisten skal tage efter fem år hvis styrelsen vælger at sige nej til at videreføre autorisationen, eksempelvis på grund af begrænset praktisk erfaring. Det vil være meget dyrt og formålsløst at gennemføre det svenske kursus hvert femte år på den baggrund.

Et elektronisk opdateringskursus og en web-prøve ville være mere passende. Det bør prioriteres højt, at der oprettes dansksproget kursus i Danmark, så sprog og nationale regler kan indlæres i stedet for som nu, hvor der er stor forskel landene imellem.

Eksempelvis undervises der kun i meget begrænset omfang i brugen af de midler der er godkendt i Danmark, og der undervises heller ikke i de metoder, der er godkendt i Danmark.

De nuværende forskelle imellem dansk og svensk praksis gør, at man i princippet ikke lærer at gasse på selve kurset, men først lærer det ved sidemandsoplæring efterfølgende.

Et andet problem er sprogbarrieren, for det er ikke alle i Danmark der forstår svensk godt nok til at bestå en prøve i et fagligt materiale, hvilket ikke bør være udslagsgivende for bevaring af danske arbejdspladser.

Bestemmelsen tager sigte på, at Miljøstyrelsen kan vælge at foranstalte et kursus på et område, hvor styrelsen tidligere har anerkendt et kursus, som styrelsen ikke har haft indflydelse på.

Miljøstyrelsen har ikke med bestemmelsen forestillet sig krav om at gennemføre et nyt kursus, fordi styrelsen tilbagekalder en eventuel anerkendelse.

En anerkendelse af et kursus bør kun tilbagekaldes med virkning for fremtiden, og styrelsen har som et naturligt led i oplysningen af sagen om tilbagekaldelsen af en anerkendelse pligt til at undersøge, om der findes kursister, som kan blive berørt af en tilbagekaldelse.

Der er tale om et meget begrænset antal personer, som skulle igennem en uddannelse og "opfriskningsuddannelse", og det kunne være en løsning ikke at forlange grunduddannelsen gentaget hver gang en autorisation skal fornyes, frem for at sætte en mindre uddannelse op, som kun ganske få personer vil få brug for, hver gang de skal forny deres autorisation.

På samme måde som anført i kommentaren til § 5, stk. 2 og 3, har Miljøstyrelsen derfor ikke lagt sig fast på kravene til en "opfriskningsuddannelse".

Ad § 5, stk. 5

Mortalin spørger, om offentliggjorte gaskurser vil være de eneste mulige kurser som grundlag for en autorisation, eller om man kan få anerkendt andre kurser.

Offentliggørelsen vil være dynamisk, således at den kan suppleres med nye kurser, som styrelsen anerkender. Dette gælder, uanset hvem der måtte udbyde kurset.

Ad § 6

Bekendtgørelsens krav om, at gasning skal udføres i overensstemmelse med godkendelsen af midlet, etiketten og brugsanvisningen for det pågældende produkt vil medføre en væsentlig begrænsning af mulighederne for at foretage gasning, da brug mod skadedyr i eksempelvis møbler, papir, museumsgenstande, konserverede dyr, maskindele, paller, fjer og lignende ikke fremgår af etiketten.

Mortalin finder, at der sker en begrænsning af Danmarks muligheder over for øvrige lande, som har mulighed for at gasse det, der er nødvendigt.

Mortalin finder, at det ikke vil være godt nok med en dispensationsmulighed på grund af risikoen for vilkårlighed i sagsbehandlingen og selve sagsbehandlingstiden, herunder høring af eksterne parter.

Bestemmelsen skal grundlæggende sikre, at det pågældende bekæmpelsesmiddel benyttes til det formål, hvortil det er blevet godkendt af Miljøstyrelsen, og på grundlag af den fremgangsmåde, som styrelsen har lagt og måtte lægge til grund for sin godkendelse.

Hvis en konkret anvendelse ikke er dækket af godkendelsen, kan der søges dispensation i Miljøstyrelsen, ellers vil anvendelsen være ulovlig. Alle ansøgninger om dispensation vurderes efter ensartede principper.

De nævnte genstande vil blive gasset for at bekæmpe skadedyr, som måtte befinde sig i genstanden, og dette kan i mange tilfælde ligge inden for den brug, det pågældende middel er blevet godkendt til. Gasningen kan i sådanne tilfælde for eksempel gennemføres i et gasrum, som Mortalin peger på som en lokalitet, hvor gasning bør kunne gennemføres, eller i en transportcontainer.

Ad § 7

Mortalin ønsker en klar tilkendegivelse af hvilke oplysninger, der bør være skriftlige, og hvilke der kan være mundtlige.

Miljøstyrelsen har præciseret, at desinfektøren selv kan vælge om oplysningerne skal være skriftlige eller mundtlige. Krav i anden lovgivning om en arbejdspladsbrugsanvisning er ikke ændret med denne bestemmelse.

Miljøstyrelsen finder, at den pågældende desinfektør som udgangspunkt bør kunne vurdere, hvordan det vil være bedst at videregive relevante oplysninger til personale, som arbejder under desinfektørens opsyn. Visse standardforholdsregler kan det være praktisk at skrive ned, mens andre forholdsregler må ses i forbindelse med den lokalitet, hvor gasningen gennemføres.

Det kan også være praktisk at give visse basisoplysninger skriftligt, for eksempel hvis en eller flere medhjælpere skal befinde sig på et andet niveau i en bygning.

Det kan også være en fordel at have skriftlige instrukser for basisoplysninger og standardforskrifter i tilfælde af uheld, da det er mere enkelt at dokumentere afgivelsen af og indholdet i en skriftlig instruktion.

Ad § 8, stk. 2

Mortalin ønsker, at alle bygninger bør afspærres ved gasning.

Miljøstyrelsen har valgt kun at medtage bygninger, hvor der opholder sig mennesker eller dyr, da en afspærringsforanstaltning virker overflødig for en tom bygning, der ligger isoleret i forhold til andre bygninger.

Desinfektøren, som ved, at der skal bruges farlige stoffer, har nu mulighed for at vurdere, om bygningen skal afspærres eller ikke.

Ad § 9

Ved kravet om udlægning af gift udendørs under jordoverfladen afskærer Miljøstyrelsen muligheden for at gennemføre gasning af høstede afgrøder på marken eller gasning i lastbiler, containere og lignende.

Miljøstyrelsen har ændret bekendtgørelsen, men styrelsen finder fortsat, at det pågældende middel kun bør benyttes til de formål, gasningsmidlet er godkendt til, se bemærkningerne ad § 6.

Ad § 11

Mortalin ønsker en yderligere præcisering af kravet om, at en iværksat vagttjeneste skal opretholdes, indtil området kan gives fri til offentligheden.

Miljøstyrelsen har ikke ændret bekendtgørelsesteksten, da styrelsen finder, at bestemmelsen er tilstrækkeligt tydelig, læst i sammenhæng med de øvrige bestemmelser. Hvis det er muligt, kan der i vejledningen gives konkrete eksempler.

Ad § 12, stk. 4

Mortalin finder, at opbevaringsreglerne bør være ens for journaler, der føres på papir, og elektroniske journaler.

Bekendtgørelsen er ændret, så kravene er ens for papir og elektroniske journaler.

Ad § 21

Mortalin ønsker klageadgang for afgørelser.

Afgørelser om anerkendelse af kvalifikation og kurser er efter Miljøstyrelsens vurdering af så begrænset rækkevidde, at hensynet til beskyttelsen af miljø og sundhed må veje tungere end klageret over enkeltafgørelser, som først og fremmest handler om at vedkommende skal tage et kursus eller at et kursus skal tilrettes efter kravene i bilaget.

Ad § 25

Mortalin ønsker klarlagt, hvad der sker med personer, der har opnået autorisation i Danmark for mange år siden, og som fortsat udfører gasning samt personer, der har gennemført kursus i Sverige, hvortil desinfektører er blevet henvis i en årrække.

Personer, der tidligere har opnået autorisation i Danmark, er omfattet af overgangsbestemmelserne i § 25.

Det svenske kursus gælder i fem år efter de bestemmelser, som kurset gennemføres efter, og Miljøstyrelsen har udstedt dispensationen på baggrund af et gyldigt kursusbevis eller på baggrund af en vurdering om, at kurset var gennemført inden for en så kort årrække, at en gentagelse ikke var fornøden.

Antallet af desinfektører i Danmark er begrænset, så Miljøstyrelsen finder ikke, at der er tale om urimelige økonomiske eller administrative byrder at forlange regelmæssig reautorisation.

Miljøstyrelsen overvejer udformningen af eventuelle opdateringskurser, og styrelsen medinddrager i den forbindelse også muligheden for e-learning.

Bemærkninger til høringsbrevet

Mortalin har tillige nogle bemærkninger til Miljøstyrelsens følgebrev. Styrelsen har nedenstående bemærkninger til disse kommentarer.

Gasningsbekendtgørelsen omfatter ikke *bekæmpelse af rotter*. Der findes ikke i dag godkendte midler til gasning af rotter, og Miljøstyrelsen ønsker ikke at ændre ved de regler for rottebekæmpelse, som er udfærdiget i et samarbejde mellem Miljøstyrelsen og Naturstyrelsen.

Til spørgsmålet om afspærring

Miljøstyrelsen har ændret bekendtgørelsens tekst.

Til spørgsmålet om sprøjtejournal

Miljøstyrelsen er ikke bekendt med, hvorvidt der undervises i sprøjtejournal på de kurser, som udbydes i dag, men styrelsen er opmærksom på, at der måske skal ændres på dette punkt, og styrelsen vil tage kontakt til de svenske kursusudbydere om spørgsmålet.